

Euroopan talous- ja sosiaalikomitean lausunto aiheesta ”Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston päätöksi Euroopan unionin osuudesta Euroopan investointirahaston pääoman korottamisessa”

COM(2014) 66 final – 2014/0034 (COD)

(2014/C 226/11)

Yleisesittelijä: **Michael Smyth**

Neuvosto päätti 18. helmikuuta 2014 ja Euroopan parlamentti 24. helmikuuta 2014 Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 173 artiklan 3 kohdan nojalla pyytää Euroopan talous- ja sosiaalikomitean lausunnon aiheesta

Ehdotus – Euroopan parlamentin ja neuvoston päätös Euroopan unionin osuudesta Euroopan investointirahaston pääoman korottamisessa

COM(2014) 66 final – 2014/0034 (COD).

Euroopan talous- ja sosiaalikomitean työvaliokunta päätti 25. helmikuuta 2014 antaa asian valmistelun ”yhtenäismarkkinat, tuotanto ja kulutus” -erityisjaoston tehtäväksi.

Asian kiireellisyydestä johtuen Euroopan talous- ja sosiaalikomitea nimesi 25. ja 26. maaliskuuta 2014 pitämässään 497. täysistunnossa (maaliskuun 25. päivän kokouksessa) Michael Smythiin yleisesittelijäksi ja hyväksyi seuraavan lausunnon äänin 133 puolesta ja 1 vastaan 3:n pidättyessä äänestämästä.

1. Johdanto

1.1 ETSK kannattaa aloitetta Euroopan investointirahaston (EIR) pääomapohjan vahvistamisesta, jotta rahasto voisi laajentaa riskipääoman tarjontaa nopeasti kasvaville ja innovatiivisille pienille ja keskisuurille yrityksille.

1.2 Päätös EIR:n merkityn pääoman lisäämisestä enintään 1,5 miljardilla eurolla parantaa merkittävästi rahaston investointimahdollisuuksia talouskriisin ja Euroopan talouden pysähtyneisyyden aikana, mutta voidaan oikeutetusti kysyä, onko tämä korotus riittävä.

1.3 Pk-yritysten rahoitusta ja pankkien lainanantoa koskevat viimeaikaiset kyselyt ja tiedot osoittavat, että pk-yritysten merkittävin ongelma on rahoituksen (sekä investointipääoman että käyttöpääoman) saatavuus. Yritysten pankkirahoituksen kasvu on alentunut kunkin viimeisen kolmen kuukauden aikana. EIR rahoittaa etenkin innovatiivisia ja nopeasti kasvavia yrityksiä, mutta sen pääomapohjaa tulisi vahvistaa ehdotettua enemmän, jotta se voisi myös tehdä enemmän.

1.4 ETSK toistaa kehotuksensa vahvistaa huomattavasti EIR:n pääomapohjaa, jotta EIR voisi toteuttaa sille alun perin suunnitellun roolin eurooppalaisena riskipääomarahastona, jonka erityistehtävänä on rahoittaa uusia huipputeknologiayrityksiä.

1.5 ETSK ehdottaa, että 20 prosenttia nettotuloksesta jaetaan osinkoina ja käytetään kattamaan osa pääoman korottamisen kustannuksista. ETSK kannattaa pyrkimyksiä tasapainottaa EIR:n taloudelliset ja poliittiset tulokset sekä hankkia osakkaiksi soveltuvia rahoituslaitoksia rahaston merkityn pääoman korottamiseksi.

2. Komission ehdotus

2.1 Euroopan investointirahastolla (EIR) on kaksi keskeistä tehtävää:

- riskipääoman tarjonta, jotta parannetaan nopeasti kasvavien ja innovatiivisten pienten ja keskisuurten yritysten riskipääoman saantia
- takausten ja muiden riskinjakovälineiden tarjonta, jotta parannetaan rahoituslaitosten valmiuksia luotottaa pk-yrityksiä.

2.2 Rahasto käyttää omia varojaan ja myös hallinnoi tulevana vuosina useita EU:n ohjelmia, kuten Horisontti 2020 - puiteohjelmaa sekä yritysten kilpailukykyä ja pk-yrityksiä koskevaa ohjelmaa (COSME). EIR:n odotetaan kaksinkertaistavan riskille altistumisen takaus- ja pääomatoiminnassaan, ja näin ollen on välttämätöntä lisätä rahaston pääomaa. Tällä hetkellä Euroopan investointipankki (EIP) omistaa enemmistön EIR:stä (62,1 prosenttia). Muut osakkaat ovat Euroopan unioni (30 prosenttia) sekä 24 julkista ja yksityistä rahoituslaitosta (7,9 prosenttia).

2.3 Ehdotuksen mukaan rahaston merkittävä pääomaa olisi korotettava 3 miljardista eurosta 4,5 miljardiin euroon, josta maksetaan 20 prosenttia. Pääomaa korottamalla parannetaan EIR:n valmiuksia erillistakauksiin ja kannustetaan 11–20 miljardin euron antolainaustoimiin pk-yrityksille vuosina 2014 ja 2015.

3. Huomioita ehdotuksesta

3.1 Ensi silmäyksellä EIR:n pääoman korottaminen edustaa ilman muuta myönteistä kehitystä. Euroopan keskuspankin tiedoista ilmenee, että yritysten kokonaisluototus aleni kunakin kolmena kuukautena ennen tammikuuta 2014. Pankkirahoitusta koskevan tuoreimman kyselytutkimuksen mukaan rahoituksen saatavuus on euroalueella toimivien pk-yritysten vakavin yksittäinen ongelma, vaikka sen maantieteellinen jakautuminen vaihtelee. Pk-yritysten tarpeeseen saada ulkoista rahoitusta vaikuttaa pääasiassa käyttöpääoman ja kiinteiden investointien tarve. EIR:n pääomaa korottamalla tämä ongelma ratkaistaan osittain, mutta tarve on valtava.

3.2 ETSK on tyytyväinen EIR:n pääoman korottamiseen. Se panee merkille, että joulukuussa kokoontunut Eurooppa-neuvosto kehotti komissiota ja EIP:tä korottamaan EIR:n pääomaa, ja odottaa tämän ehdotuksen tulosta. Komitea on aiemmissa lausunnoissaan ilmaissut huolensa EIR:n roolista⁽¹⁾ ja tekee sen tässä yhteydessä uudelleen.

3.3 EIR:n pääoman korottaminen auttaa saavuttamaan tavoitteen luoda riittävästi kapasiteettia pääomainvestointeja varten innovoinnin, tutkimuksen ja teknologisen kehityksen tukemiseksi kaikissa jäsenvaltioiden yrityksissä. Jotta tämä tavoite saavutetaan mahdollisimman vähäisin budjettimäärärahoin, ETSK suosittaa, että EIR:n vuosikokouksessa 2014 tehdään päätös jakaa 20 prosenttia nettotuloksesta osinkoina. ETSK:n mielestä olisi hyödyllistä, että vuotuisia osinkoja, joita unioni saa vuosina 2014–2017 osuudestaan rahastoon, pidettäisiin ulkoisina käyttötarkoitukseensa sidottuina tuloina ja käytettäisiin kattamaan osa pääoman korottamisen kustannuksista. ETSK kannattaa pyrkimyksiä tasapainottaa EIR:n taloudelliset ja poliittiset tulokset sekä säilyttää täysin rahaston kolmiosainen rakenne. Komitea kehottaa tässä yhteydessä hyväksymään yhä useampia samoin periaattein toimivia rahoituslaitoksia uusiksi osakkaiksi.

3.4 EIR:ää vuonna 1993 alun perin suunniteltaessa suositeltiin, että se tukisi yrityksiä paitsi pääomatakauksin ja lainoin myös siten, että perustetaan 60 miljardin euron eurooppalainen riskipääomarahasto. Tavoitteena oli, että näin kompensoitaisiin Euroopassa vallitseva yksityisen riskipääoman puute Pohjois-Amerikkaan verrattuna ja vähennettäisiin riippuvuutta kiinteäkorkoisista lainoista, jotka ovat epäedullisia aloitteleville yrityksille. Kun EIR perustettiin vuonna 1994, riskipääoman käyttöön asettamista pikemminkin väheksyttiin, ja lainatakaus nousi etualalle.

3.5 ETSK katsoo, että EIR:llä olisi oltava alkuperäistä suunnitelmaa merkittävämpi rooli riskipääoman asettamisessa käyttöön.

Bryssel 25. maaliskuuta 2014

*Euroopan talous- ja sosiaalikomitean
puheenjohtaja
Henri MALOSSE*

⁽¹⁾ EUVL C 143, 22.5.2012, s. 10